

LIETUVOS BANKAS
EUROSISTEMA

Finansų rinkos dalyvių veikla

Finansų rinkos dalyvių apklausa apie Lietuvos banko vykdomą priežiūros veiklą

2022

Finansų rinkos dalyvių apklausa apie Lietuvos banko vykdomą priežiūros veiklą
Serija „Finansų rinkos dalyvių veikla“
2022

ISSN 2669-0462 (online)

TURINYS

SANTRAUKA	4
I. Tyrimo tikslai, metodika ir dalyviai	6
II. Kasdienės finansų rinkos priežiūros veiklos vertinimas	14
III. Teisėkūros proceso vertinimas	18
IV. Komunikacijos vertinimas	21
PRIEDAS	25

SANTRAUKA

- Lietuvos bankas periodiškai kas dvejus metus kviečia finansų rinkos dalyvius (FRD) pateikti nuomonę apie Lietuvos banko vykdomą finansų rinkos priežiūros veiklą. 2021 m. liepos–rugsėjo mėn. atlikta Lietuvos banko apklausa – trečioji nuo 2016 m. vykdoma FRD apklausa.
- Atliktu tyrimu siekėme sužinoti FRD nuomonę apie Lietuvos banko vykdomą finansų rinkos priežiūros funkciją ją vertinant tiek apskritai, tiek išskiriant keletą pagrindinių priežiūros proceso elementų: teisėkūrą ir reguliavimą, riziką ribojančią priežiūrą, finansinių paslaugų ir rinkų priežiūrą, inspektavimus ir tyrimus, ginčų ir skundų nagrinėjimą. Šio tyrimo metu pirmą kartą kvietėme įvertinti, ar Lietuvos banko finansų rinkos priežiūrą vykdančių tarnautojų veikla vykdoma skaidriai.
- Tyrimo metu FRD kvietėme vertinti 2019–2020 m. įgytą patirtį. Iš viso apklausti 205 Lietuvos banko priežiūrinių FRD atstovai. Didžiąją apklaustųjų dalį sudarė bankų (39), elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų (41) bei draudimo sektoriaus (62) atstovai.
- Dalyvauti apklausoje kvietėme daugiau kaip 600 finansų įstaigų, iš kurių 265 sutiko joje dalyvauti pateikdamos kontaktinius duomenis. Šio tyrimo bendras atsakomumo lygmuo (angl. *response rate*) sudarė 79 proc. apklaustųjų.
- Atliekant tyrimą FRD atstovai dalyvavo konfidencialioje internetinėje apklausoje. Didžiąją dalį respondentų sudarė vidurinės grandies (departamento, padalinio arba skyriaus) vadovai – 36, aukščiausio lygio vadovai (įmonės vadovai, tarybos arba valdybos nariai) – 29, kiti specialistai – 35 proc.
- Dauguma apklausoje dalyvavusių respondentų yra patenkinti Lietuvos banko finansų rinkos priežiūros padalinių (toliau – priežiūros padaliniai) veikla: teigiami vertinimai sudaro 75 proc., t. y. 10 proc. punkto daugiau nei per ankstesnę (2018 m.) apklausą. 8 proc. (2018 m. – 9 %) respondentų nurodė, kad yra nepatenkinti, o 13 proc. – nei patenkinti, nei nepatenkinti padalinių veikla, tai sudaro 13 proc. punkto mažiau nei per 2018 m. atliktą tyrimą (26 %).
- Absoliuti dauguma (86 %) apklausos dalyvių nurodė, kad Lietuvos bankas vykdo veiksmingą finansų rinkos priežiūrą (2018 m. – 84 %).
- Atsakydami į klausimus apie padalinių misiją, respondentai palankiausiai įvertino indėlį siekiant patikimo ir efektyvaus finansų rinkos veikimo – labai gerai arba greičiau gerai šį indėlį įvertino net 90 proc. apklausos dalyvių. Itin palankiausiai vertintas ir padalinių indėlis skatinant atsakingą FRD elgseną – 82 proc. respondentų. Daugiau kaip pusė apklaustųjų teigiamai įvertino padalinių misijos aspektus dėl darnaus finansų rinkos plėtros (69 %) ir racionalių vartotojų sprendimų (64 % respondentų).
- Vertinant atskiras padalinių veiklos sritis, daugiausia teigiamų vertinimų (labai tinkamai ir greičiau tinkamai) teko riziką ribojančiai priežiūrai bei finansinių paslaugų ir rinkų priežiūrai – abi šias sritis teigiamai įvertino atitinkamai 78 ir 84 proc. respondentų. Inspektavimų ir tyrimų funkcijas teigiamai įvertino 69 proc. apklausos dalyvių. Lietuvos banko vykdomos teisėkūros ir reguliavimo sritį teigiamai įvertino 72, ginčų ir skundų nagrinėjimo funkciją – 66 proc. respondentų.
- Padalinių rengiamų teisės aktų veiksmingumą teigiamai vertino 63 proc. respondentų – tai 5 proc. punktais daugiau nei 2018 m. Vertinant teisėkūros procesą, didžiausias teigiamas pokytis (7 proc. p.) fiksuotas apklausos dalyviams pareiškiant savo nuomonę apie teisės aktų projektų pateikimą konsultacijoms ir patį konsultacijų procesą, o 5 proc. punktų smukimas stebimas vertinant teisės aktų nedviprasmiškumą – 44 proc. respondentų įvertino labai gerai ir greičiau gerai.
- FRD, manančių, kad vietiniai teisės aktai, reglamentuojantys finansų rinkos priežiūrą, nėra pertekliniai, dalis sumažėjo 8 proc. punktais – nuo 31 proc. (2018 m.) iki 23 proc. (šios apklausos metu). Palankiausiai teisės aktais kuriamą reguliavimą įvertino draudikai ir draudimo tarpininkai, vartojimo kredito davėjai. Nepalankiausiai naujus teisės aktus vertino bankų, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų, valdymo įmonių ir finansų maklerio įmonių atstovai. Vis dėlto kas dvejus metus atliekamo tyrimo rezultatai rodo teigiamas tendencijas – iš lėto mažėja respondentų, vietinius teisės aktus vertinančių kaip perteklinius (2021 m. – 30 %; 2018 m. – 37 %; 2016 m. – 40 %).

- Rinkos dalyviai padalinių vykdomą komunikaciją su FRD įvertino itin palankiai. Net 88 proc. apklausos dalyvių nurodė, kad jie yra labai patenkinti arba greičiau patenkinti bendravimo kokybe (4 proc. p. daugiau nei 2018 m.). Palankiausiai komunikaciją įvertino bankų ir draudikų bei draudimo tarpininkų atstovai, mažiau patenkinti – valdymo įmonių ir finansų maklerio įmonių atstovai. Vis dėlto 2 proc. respondentų nurodė, kad komunikaciją reikėtų tobulinti. Aktyviausiai FRD su priežiūros padaliniais bendrauja susirašinėdami elektroniniu paštu (77 %).
- Rinkos dalyviai padalinių teikiamomis neformaliomis konsultacijomis patenkinti labiau nei gaunamais oficialiais raštais į paklausimus. Pažymėtina, kad, vertinant abu konsultacijų būdus, stebimas nuoseklus teigiamų vertinimų didėjimas: neformalias konsultacijas teigiamai vertino 84 proc. (2 proc. p. daugiau nei 2018 m.), formalias – 73 proc. (6 proc. p. daugiau nei 2018 m.) respondentų. Domėjimės, ar neformalios konsultacijos atitinka pateikiamą padalinių oficialią poziciją. Kad visada atitinka arba dažnai atitinka, nurodė 79 proc. apklausos dalyvių – tai 6 proc. punkto daugiau nei per 2018 m. tyrimą.
- Didžioji dauguma (99 %) apklaustų FRD nurodė, kad, bendraujant su priežiūros padaliniais, jiems nėra tekę pastebėti ar dalyvauti situacijoje, kuri galėjo atrodyti kaip korupcinė. Taip pat absoliuti respondentų dauguma (100 %) nurodė, kad jiems nėra žinomi atvejai, kad padalinių darbuotojams būtų duotas neteisėtas atlygis už suteiktas paslaugas ar priimtą sprendimą. Šie klausimai buvo skirti padalinių vykdomos veiklos skaidrumui vertinti.
- Daugiausia FRD pasiūlymų (46) sulaukta dėl teisės aktų projektų konsultacijų proceso veiksmingumo. Respondentai siūlė daugiau dėmesio ir laiko skirti konsultacijoms, aktyviau organizuoti pristatymus ir diskusijas jas pradėdant kur kas ankstesniame etape, o ne prieš priimant teisės aktus. Taip pat išsakytas poreikis rengti klausimų ir atsakymų sesijas. Atkreiptas dėmesys, kad viešosioms konsultacijoms nustatomi per trumpi terminai ir siūloma juos peržiūrėti įvertinus ir sezoniškumo aspektus. Dalis dalyvių pasigedo iniciatyvios komunikacijos dėl vykstančių konsultacijų. Taip pat buvo pažymėta, kad pasitaiko atvejų, kai diskusijose dėl teisės aktų projektų neįsiklausoma į FRD argumentus.
- Didelis aktyvumas fiksuotas ir teikiant nuomonę dėl vietinių teisės aktų reikalavimų nepagrįstumo arba neproporcingumo – iš viso 93 pasiūlymai. Dažniausiai teikti pastebėjimai ir pasiūlymai, susiję su pinigų plovimo prevencijos sritimi – kai kurių FRD nuomone, tam tikri reikalavimai yra pertekliniai. Taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad mažoms įmonėms yra per didelė administracinė našta ir sudėtinga įgyvendinti visus teisės aktų reikalavimus. Dalis apklausos dalyvių pažymėjo, kad trūksta aiškių vietinių teisės aktų tikslų ir siekiamo poveikio. Atkreiptas dėmesys į tai, kad, FRD nuomone, Lietuvos bankas Europos Sąjungos (ES) nuostatas traktuoja per griežtai, įtraukia papildomų reikalavimų.
- Sulaukėme 34 pasiūlymų, kaip gerinti informacijos, susijusios su padalinių veikla, sklaidą. FRD pageidauja geresnio informavimo apie naujų reguliacinių teisės aktų priėmimą, pasigendama dažnesnių analizių, ypač praktikos palyginamumo su kitų šalių finansų rinkomis. Dalis apklausos dalyvių nurodė stokojantys konsultacinių renginių, įžvalgų ir rekomendacijų po atliktų analizių. Be to, respondentai atkreipė dėmesį, kad nepakanka prevencijai skirtos informacijos – pasigendama apibendrintos FRD pažeidimų analizės. Kai kurie apklausos dalyviai pasigedo išsamesnės informacijos apie tai, kaip teisingai pateikti informaciją ataskaitose. Taip pat rekomenduota dažnesniu periodiškumu skelbti statistinę informaciją.
- Priežiūros padaliniai, įvertinę apklausos rezultatus ir FRD pateiktus komentarus, peržiūrės ir tobulins priežiūros procesus, siekdami atliepti FRD išsakytus lūkesčius veiklos tobulinimo klausimais.

I. TYRIMO TIKSLAI, METODIKA IR DALYVIAI

Per tyrimą siekta sužinoti FRD nuomonę apie Lietuvos banko vykdomą finansų rinkos priežiūros funkciją tiek bendrai, tiek išskiriant keletą pagrindinių priežiūros proceso elementų:

- teisėkūra ir reguliavimas;
- riziką ribojanti priežiūra;
- finansinių paslaugų ir rinkų priežiūra;
- inspektavimai ir tyrimai;
- ginčų ir skundų nagrinėjimas.

Be to, šiuo tyrimu norėta išsiaiškinti, kaip FRD vertina padalinių veiklą, tarnautojų bendravimo ypatumus, teikiamas formalias ir neformalias konsultacijas, priežiūros proceso veiksmingumą ir skaidrumą; kartu, atsižvelgiant į konstruktyvius FRD pasiūlymus, tobulinti Lietuvos banko vykdomos finansų rinkos priežiūros veiklos organizavimą.

Nors respondentams buvo suteikta galimybė pasirinkti tris skirtingus klausimyno pildymo būdus (užpildyti elektroninį klausimyną internetu, užpildyti popierinį klausimyno variantą, atsakyti į klausimus telefonu) – absoliučiai visi (100 %) respondentai klausimyną užpildė internetu naudodami internetinės apklausos priemonę.

Šio tyrimo metu iš viso apklausti 205 Lietuvos banko prižiūrimų FRD atsakingi asmenys, pasiskirstymas tarp pareigybių buvo pakankamai tolygus: atsakymus į klausimyną pateikė 29 proc. aukščiausiojo lygio vadovų (įmonės vadovai, tarybos arba valdybos nariai), 36 proc. vidurinės grandies vadovų ir 35 proc. kitų specialistų (žr. 1 lentelę).

1 lentelė. Apklausos dalyvių pasiskirstymas pagal užimamas pareigas

Pareigos	Skaičius	Dalis, proc.
Įmonės vadovas, tarybos, valdybos narys	60	29,3
Departamento, padalinio, skyriaus vadovas	73	35,6
Kitas specialistas	72	35,1
Iš viso	205	100,0

Kvietimai dalyvauti apklausoje buvo išplatinti daugiau kaip 600 finansų įstaigų atstovams, tačiau iš jų tik 265 sutiko dalyvauti apklausoje ir pateikė kontaktinius duomenis. Bendras atsakomumo lygmuo siekė beveik 79 proc. apklaustųjų.

Tyrimas atliktas 2021 m. rugpjūčio–rugsėjo mėn. Pagrindinis pasirinktas dalyvių apklausos metodas – standartizuoto klausimyno (žr. priedą) savipilda.

Pagal FRD tipą atsakiusiųjų skaičiaus pasiskirstymas pateiktas 2 lentelėje.

2 lentelė. Tyrimo dalyvių pasiskirstymas pagal FRD

FRD	Skaičius	Dalis, proc.
Bankai	39	19
Kredito unijos ir Lietuvos centrinė kredito unija (LCKU)	23	11
Draudikai ir draudimo tarpininkai	62	30,2
Mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigos	41	20
Valdymo ir finansų maklerio įmonės	17	8,3
Vartojimo kreditų davėjai, tarpininkai, operatoriai	14	6,8
Kiti FRD ¹	9	4,4
Iš viso	205	100,0

Didžiąją dalį respondentų sudarė draudimo, mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų bei bankų sektoriaus atstovai.

Apklausoje dalyvavo ir savo vertinimus pateikė respondentai, intensyviai bendraujantys su finansų rinkos priežiūros padaliniais. Pagal pateiktus atsakymus beveik 40 proc. respondentų bent kartą per ketvirtį turėjo susitikimų ar kitokių kontaktų su priežiūros padaliniais, 29 proc. jų turėjo bent kartą per mėnesį ir dažniau.

3 lentelė. Apklausoje dalyvavusių asmenų bendravimo dažnumas su priežiūros padaliniais

Bendravimo dažnumas	Skaičius	Dalis, proc.
Bent kartą per mėnesį ir dažniau	59	28,8
Maždaug kartą per 3 mėnesius	79	38,5
Maždaug kartą per 4–6 mėnesius	31	15,1
Maždaug kartą per 7–12 mėnesius	36	17,6
Iš viso	205	100,0

Penktadalis apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad tiriamu laikotarpiu (2019–2020 m.) buvo inspektuoti ar atlikti kitokie jų veiklos tyrimai, o vienam iš keturių buvo pritaikytos vienokos ar kitokios poveikio priemonės (žr. 4 lentelę).

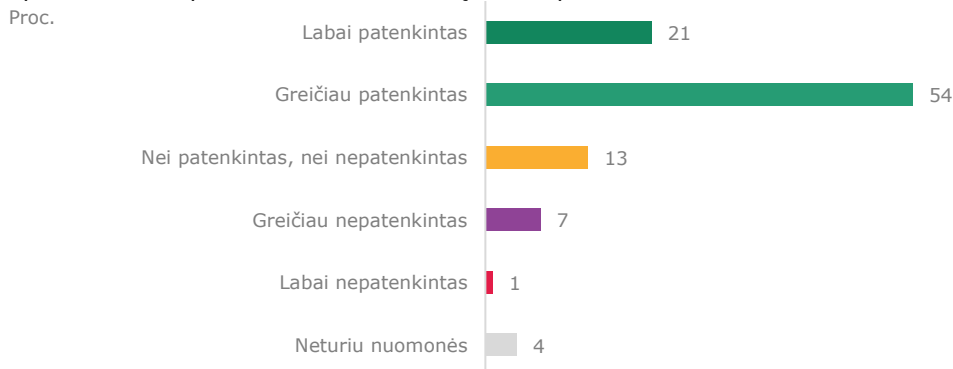
4 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal tai, ar jie buvo inspektuoti ir ar buvo taikyta poveikio priemonė

Priemonė	Atsakymas	Skaičius	Dalis, proc.
Atliko inspektavimą	Taip	36	17,6
	Ne	148	72,2
	Neturiu nuomonės	21	10,2
Iš viso		205	100,0
Taikė poveikio priemones	Taip	10	4,9
	Ne	179	87,3
	Neturiu nuomonės	16	7,8
Iš viso		205	100,0

BENDRAS FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS VERTINIMAS

Atsakydami į klausimus respondentai galėjo pateikti savo įžvalgas ir pasiūlymus dėl finansų rinkos priežiūros veiklos bendrai ir atskirose srityse, taip pat pareikšti savo nuomonę, kaip vykdoma padalinių misija – prižiūrint finansų rinką siekti, kad ji veiktų patikimai ir efektyviai, darniai vystytųsi, FRD elgtųsi atsakingai, o vartotojai priimtų racionalius finansinius sprendimus.

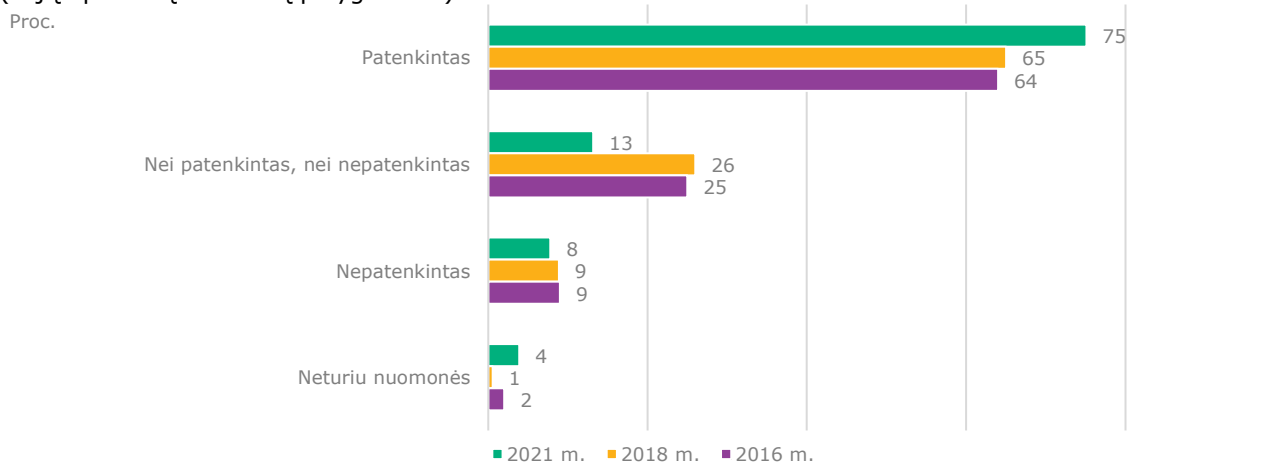
1 pav. Bendras pasitenkinimas finansų rinkos priežiūros veikla

Kaip matyti iš 1 pav., didžioji dalis apklausoje dalyvavusių respondentų yra arba labai patenkinti, arba greičiau patenkinti finansų rinkos priežiūrą vykdančių padalinių veikla, bendras teigiamų vertinimų skaičius sudaro 75 proc. Tik 1 proc. (2 atsakiusieji iš 205) respondentų nurodė, kad yra labai nepatenkinti, o 7 proc. – kad yra greičiau nepatenkinti šia veikla.

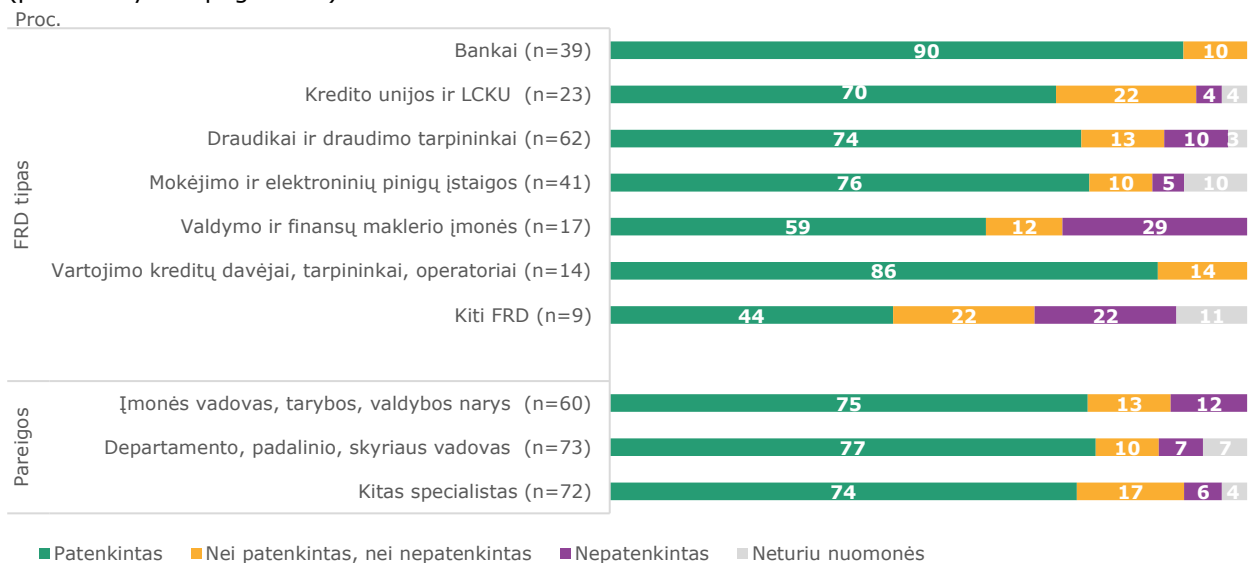
Palyginti su ankstesne apklausa, atlikta 2018 m., neigiamų vertinimų pasiskirstymas praktiškai nėra pasikeitęs. Džiugina tai, kad bendras patenkintų respondentų skaičius padidėjo 10 proc. punktų ir sudarė 75 proc.

2 pav. Bendras pasitenkinimas finansų rinkos priežiūros padalinių veikla (trijų apklausų rezultatų palyginimas)

Labiausiai finansų rinkos priežiūros veikla patenkinti bankų, kreditų davėjų, tarpininkų bei sutelktinio finansavimo ir tarpusavio skolinimo platformų operatorių, mokėjų ir elektroninių pinigų įstaigų atstovai. Kritiškiausiai finansų rinkos priežiūros veiklą vertina kiti FRD, nepatekę į jau minėtas grupes (emitentai ir kt.) – vertinimas, palyginti su 2018 m. atlikta apklausa, nepakito. Labiausiai nepatenkintų finansų rinkos priežiūra dalis išaugo tarp valdymo ir finansų maklerio įmonių atstovų (14 proc. p.).

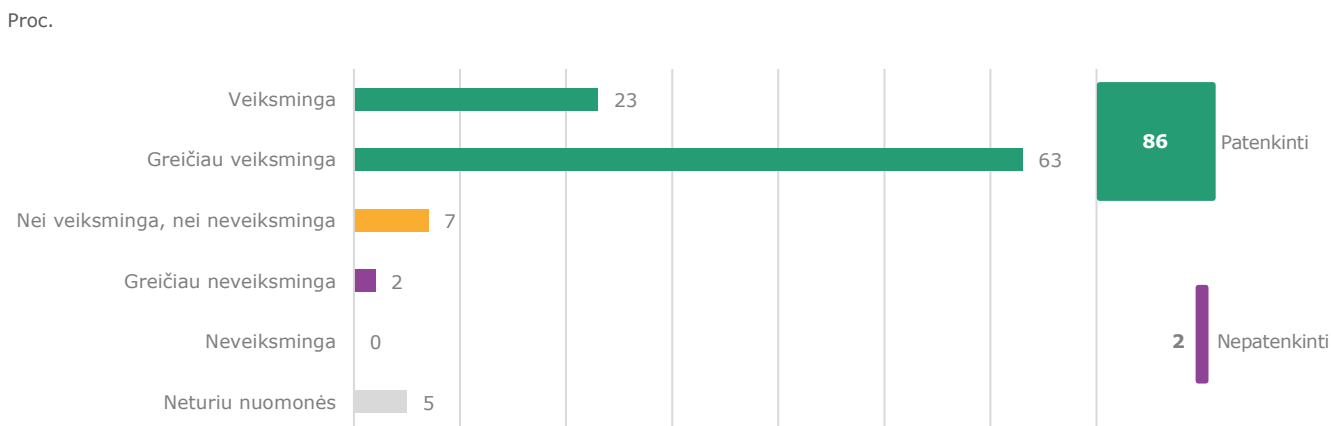
3 pav. Bendras pasitenkinimas finansų rinkos priežiūros veikla
(pasiskirstymas pagal FRD)

Pažymėtina, kad vartojimo kreditų davėjų, tarpininkų bei sutelktinio finansavimo ir tarpusavio skolinimo platformų operatorių grupė nepateikė neigiamų atsiliepimų – tai antrą kartą nuo 2018 m. tyrime pasikartojantis rezultatas.

Be to, šį kartą beveik nėra skirtumų tarp vertinimų pasiskirstymo tarp respondentų pagal pareigybes – tiek aukščiausios, tiek vidurinės grandies vadovai ir specialistai finansų rinkos priežiūros veiklą vertino beveik sutartinai teigiamai. Džiugu, kad aukščiausios grandies vadovų ir specialistų vertinimai šioje apklausoje ūgtelėjo atitinkamai 15 proc. punktų (iki 75 %) ir 7 proc. punktais (iki 74 %). Tačiau labiausiai padidėjo aukščiausios grandies vadovų dalis, finansų rinkos priežiūrą vertinančių nepatenkinamai (12 %) – 2018 m. apklausos duomenimis, tokių nebuvo.

4 pav. Priežiūros veiksmingumas
Bendras pasiskirstymas

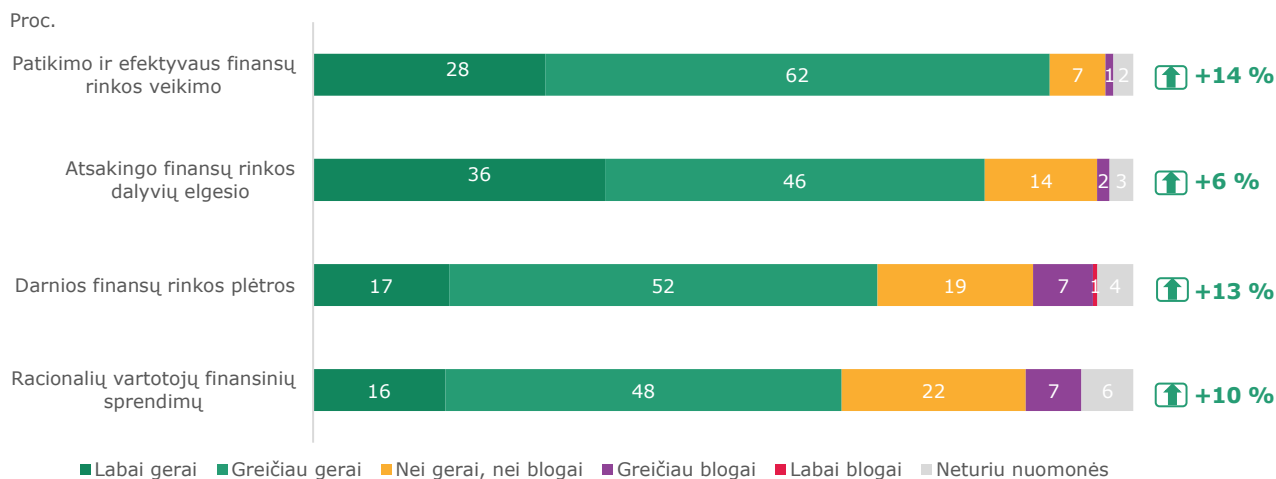

Dauguma apklaustųjų nurodė, kad Lietuvos bankas vykdo veiksmingą finansų rinkos priežiūrą.

Taip manančių respondentų dalis padidėjo 2 proc. punktais ir sudarė 86 proc. visų respondentų, tačiau sumažėjo manančių, kad finansų rinkos priežiūra yra neveiksminga (iki 2 %), respondentų dalis.

Atsakydami į klausimus apie padalinių misijos vykdymą, respondentai palankiausiai įvertino veiksmus siekiant patikimo ir efektyvaus finansų rinkos veikimo ir skatinant atsakingą FRD elgseną – labai gerai ir greičiau gerai šiuos aspektus įvertino atitinkamai 90 ir 82 proc. respondentų. Daugiau kaip pusė jų teigiamai įvertino kitus du finansų rinkos priežiūros padalinių misijos aspektus dėl darnios finansų rinkos plėtros (69 %) ir racionalių vartotojų finansinių sprendimų (64 %).

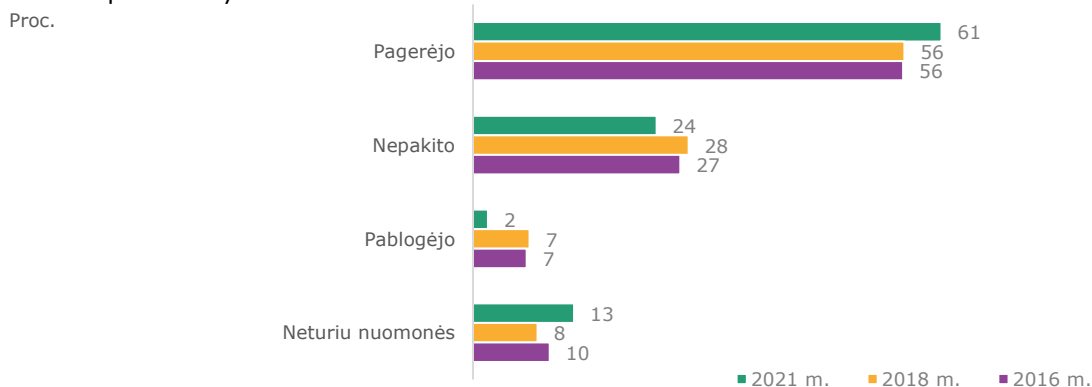
5 pav. Padalinių veikla įgyvendinant savo misiją ir prisidedant prie bendrų visuomenės tikslų

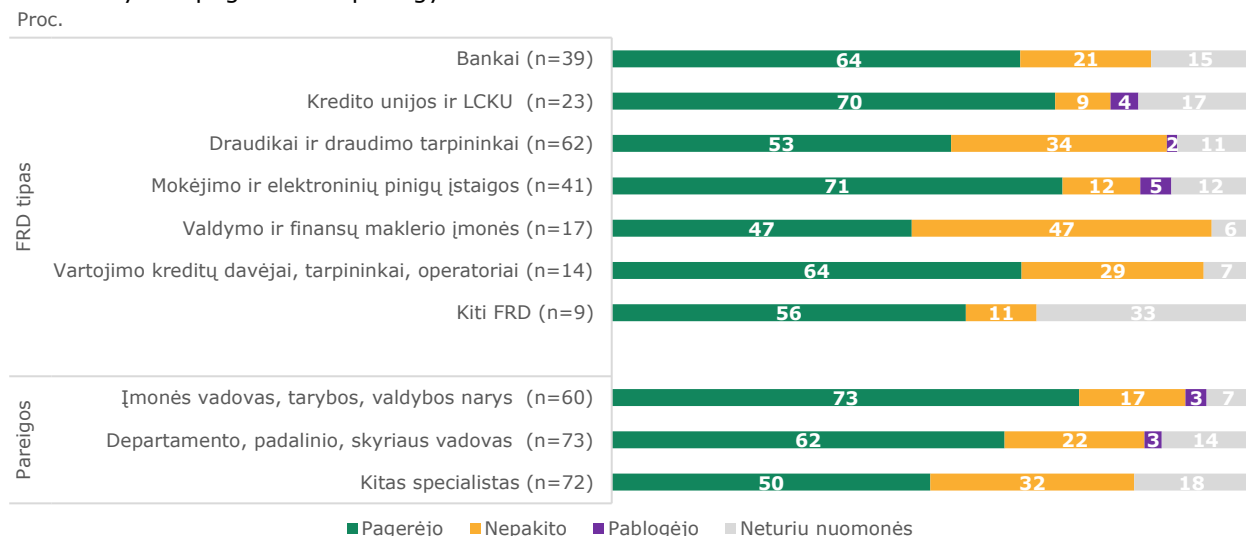
Didesnė dauguma respondentų mano, kad padalinių veikla, įgyvendinant savo misiją, per vertinamą laikotarpį iš esmės pagerėjo. Šie rezultatai kas dvejus metus gerėja, todėl, manytina, kad didesnė dalis FRD išvelgia teigiamų finansų rinkos priežiūros veiklos pokyčių.

6 pav. Padalinių veiklos, įgyvendinant savo misiją, pokytis per paskutinius dvejus metus

Bendras pasiskirstymas

Pasiskirstymas pagal FRD ir pareigybes

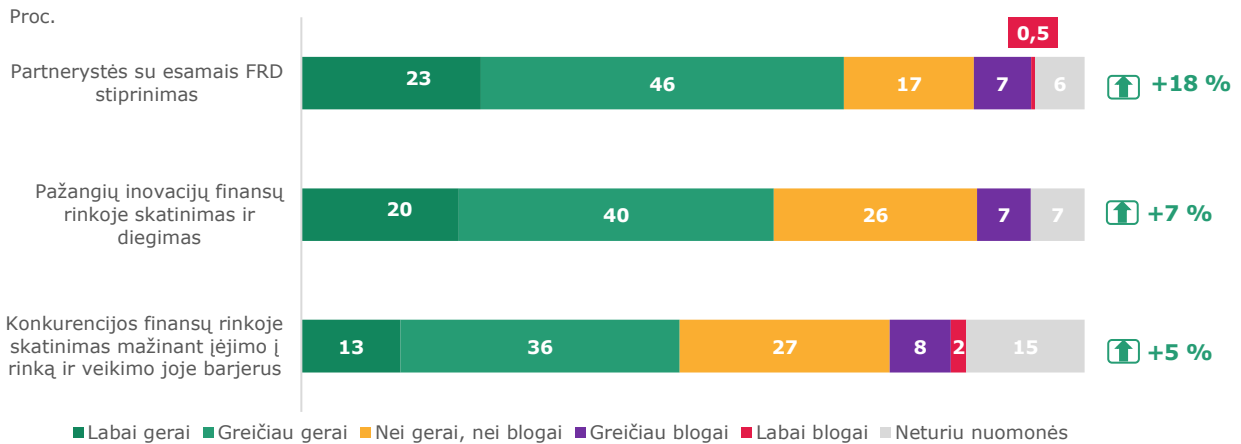

Net 71 proc. mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų mano, kad finansų rinkos priežiūros padaliniai misiją vykdo geriau. Be to, nemaža dalis visų atsakiusių teigia, kad finansų rinkos priežiūros veikla pagerėjo: kredito unijos ir Lietuvos centrinė kredito unija – 70, bankai – 64, vartojimo kreditų davėjai, tarpininkai bei sutelktinio finansavimo ir tarpusavio skolinimo platformų operatoriai – 64 proc. Daugiausia respondentų, manančių, kad veikla pablogėjo, buvo tarp mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų (5 %) bei kredito unijų ir centrinės kredito unijos (4 %). Pažymėtina, kad vertinamu laikotarpiu stebimas neigiamo finansų rinkos priežiūros padalinių veiklos vertinimo sumažėjimas 5 proc. punktais.

Atsakymų struktūroje pagal pareigybes didelių skirtumų nebuvo. Geriausiai finansų rinkos priežiūros veiklą vertino aukščiausios grandies vadovai, čia pokytis, palyginti su 2018 m. atliktu tyrimu, buvo didžiausias – 16 proc. punktų.

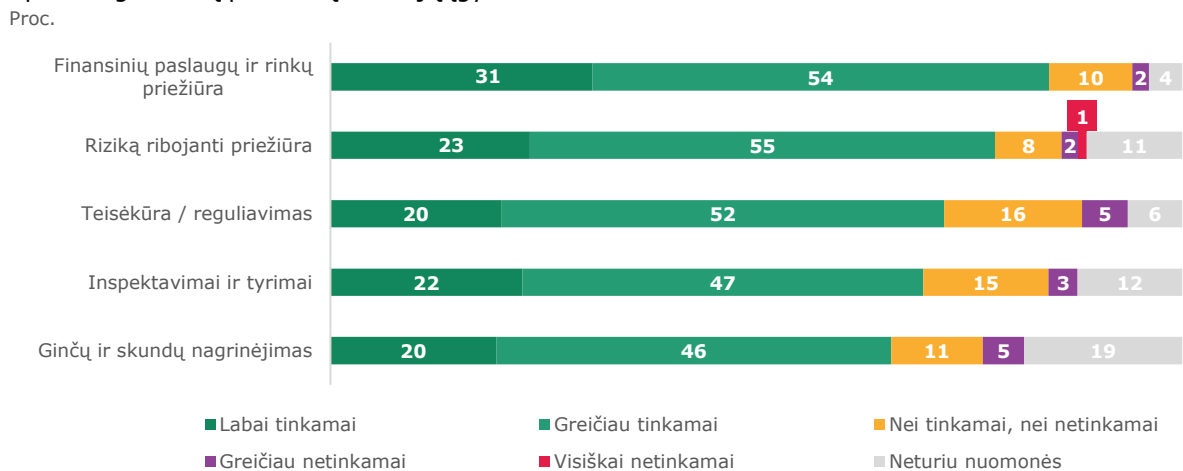
Priežiūros padaliniai siekia sukurti ir palaikyti palankią aplinką, skatinančią konkurenciją ir pažangias inovacijas finansų srityje, ir veikti kaip finansų sektoriaus partneris. Šioje apklausoje klausėme, kaip FRD vertina šių iniciatyvų įgyvendinimą. Rezultatai rodo, kad partnerystės su esamais FRD stiprinimo iniciatyvas bei pažangių inovacijų finansų rinkoje skatinimą ir diegimą respondentai vertino labiau pozityviai – teigiamų įvertinimų dalis sudarė atitinkamai 69 proc. (2018 m. – 51 %) ir 60 proc. (2018 m. – 53 %). Konkurencijos skatinimą, mažinant įėjimo į rinką barjerus, teigiamai vertino tik 48 proc. respondentų, visgi tai 5 proc. punktais geresnis vertinimas, palyginti su 2018 m. atliktu tyrimo rezultatais.

7 pav. Lietuvos banko strateginių tikslų siekimas

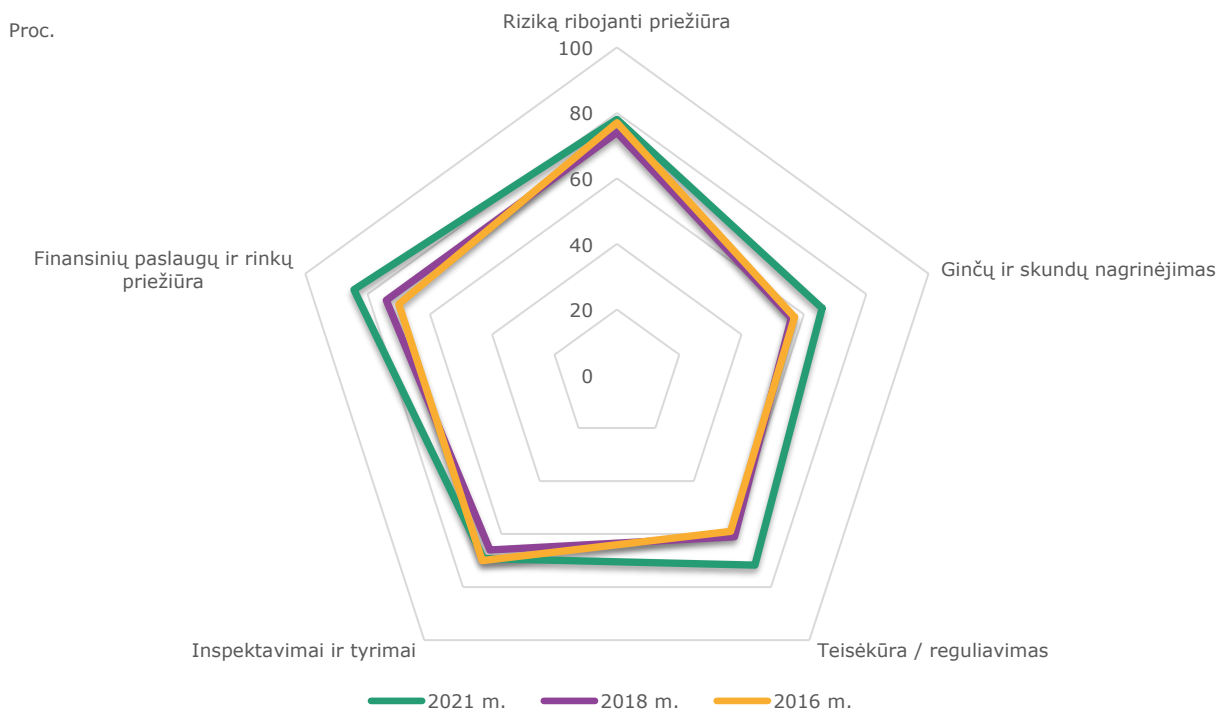

Vertinant atskiras finansų rinkos priežiūros veiklos sritis, įvyko pokyčių. Daugiausia teigiamų vertinimų (greičiau tinkamai ir labai tinkamai) – net 85 proc. respondentų – suteikta finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros veiklai: palyginti su 2018 m. atlikta apklausa, šis vertinimas pagerėjo 10 proc. punktų. Riziką ribojančios priežiūros veiklos vertinimas tebebuvo stabilus – labai tinkamai ir greičiau tinkamai funkcijų įgyvendinimą įvertino 75 proc. respondentų, arba 1 proc. punktu daugiau nei 2018 m. Pažymėtina ir tai, kad teisėkūros (reguliavimo) bei ginčų ir skundų nagrinėjimo veiklos sritys vertinamu laikotarpiu buvo įvertintos palankiau nei per 2018 m. apklausą – atitinkamai 71 ir 66 proc. teigiamų vertinimų, arba 11 ir 10 proc. punktų daugiau.

8 pav. Pagrindinių padalinių funkcijų įgyvendinimas

9 pav. Rezultatų palyginimas su ankstesnės apklausos rezultatais

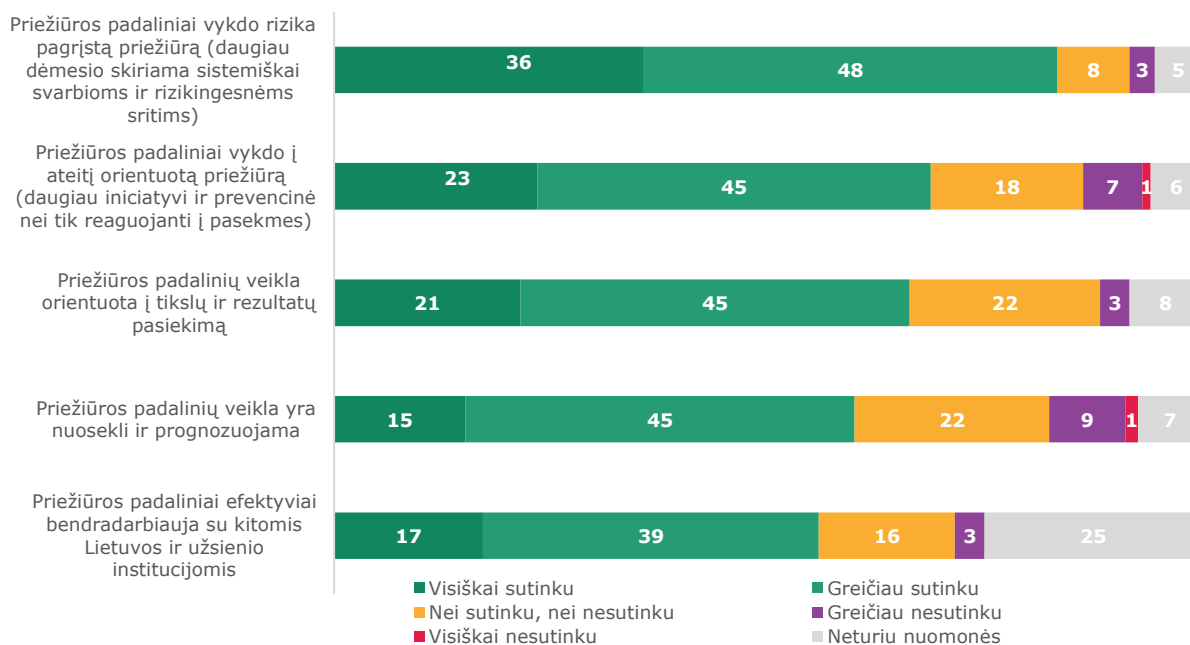
Palyginti su praėjusiu vertinamu laikotarpiu, džiugina tai, kad visos finansų rinkos priežiūros sritys vertinamos geriau. Didžiausias pokytis fiksuotas vertinant teisėkūros (reguliavimo) sritį (11 proc. p.), mažesnis – inspektavimų ir tyrimų sritį (3 proc. p.).

II. KASDIENĖS FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS VERTINIMAS

Respondentai vertino tokius kasdienės finansų rinkos priežiūros veiklos aspektus: kaip laikomasi pagrindinių priežiūros principų, kaip priežiūros specialistai išmano prižiūrimų įmonių veiklą, ar tinkamai taikomos poveikio priemonės ir kita.

10 pav. Pagrindinių priežiūros principų laikymasis

Proc.

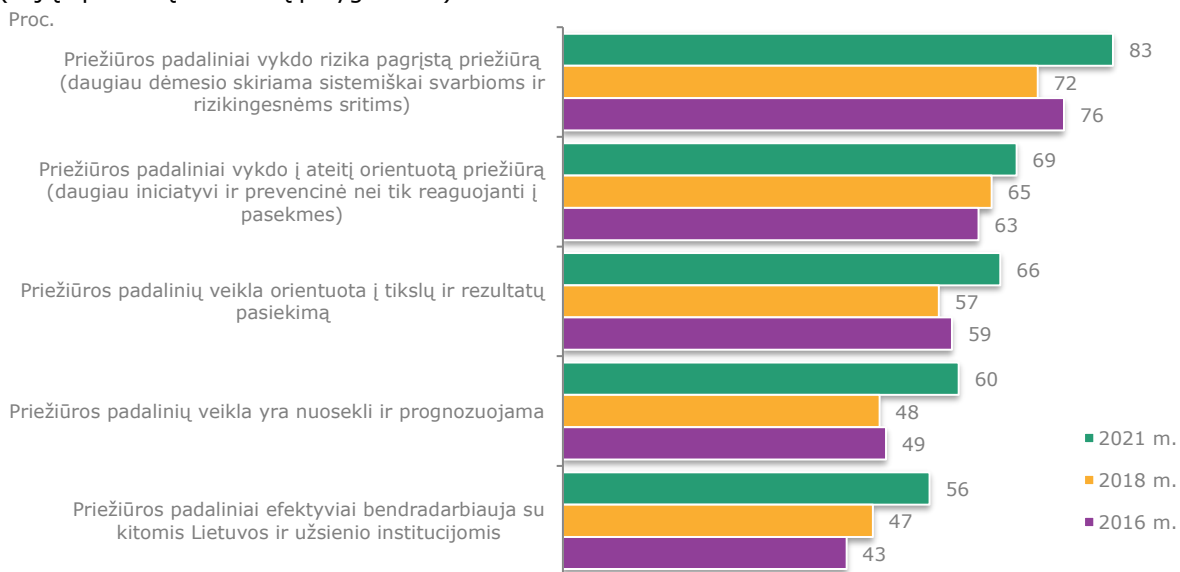

Kaip matyti iš 10 pav., apklausos respondentai mano, kad padaliniai, vykdydami finansų rinkos priežiūrą, geriausiai vykdo rizika pagrįstą priežiūrą: 84 proc. respondentų atsakė visiškai ar greičiau sutinkantys su šiuo teiginiu (9 proc. p. daugiau nei 2018 m.). Šiek tiek mažiau palankiai, tačiau teigiamai įvertino kitus du principus (į ateitį orientuotą priežiūrą ir orientaciją į tikslus bei rezultata). Vis dėlto ir šiose srityse stebimas teigiamas pokytis, palyginti su 2018 m. vykdyta apklausa, – pagerėjo atitinkamai 4 ir 9 proc. punktais.

Santykinai prasčiausiai iš visų principų respondentai įvertino padalinių bendradarbiavimą su kitomis Lietuvos ir užsienio šalių institucijomis bei veiklos nuoseklumą ir prognozuojamumą. Tačiau pažymėtina, kad ir šiose srityse įvyko teigiamų pokyčių – FRD vertinimas pagerėjo atitinkamai 9 ir 12 proc. punktų.

9 proc. respondentų, kurių 24 proc. valdymo ir finansų maklerio įmonių atstovai, mano, kad nuoseklumo ir prognozuojamumo finansų rinkos priežiūros veikloje stokojama – šis teiginys daugiausia iš visų teiginių įvertintas neigiamai.

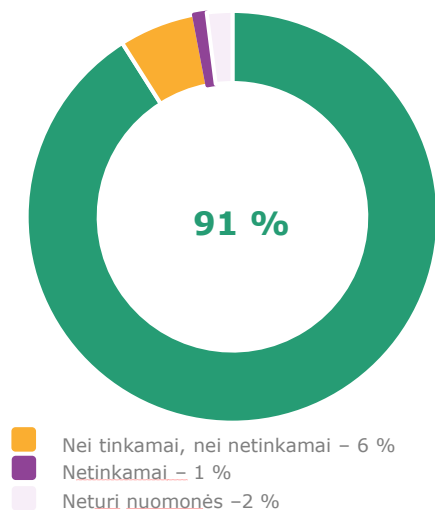
11 pav. Pagrindinių priežiūros principų laikymasis
(trijų apklausų rezultatų palyginimas)

Palyginti su ankstesnių apklausų rezultatais, respondentai visus principus įvertino geriau. Didžiausias teigiamas pokytis (12 proc. p.) fiksuotas veiklos nuoseklumo ir nuspėjamumo (prognozuojamumo) srityje. Mažesnis pokytis (4 proc. p.) yra vertinant teiginį apie į ateitį orientuotą priežiūrą (priežiūra daugiau iniciatyvi ir prevencinė nei tik reaguojanti į pasekmes).

12 pav. Prižiūrimų įmonių veiklos išmanymas

Proc.

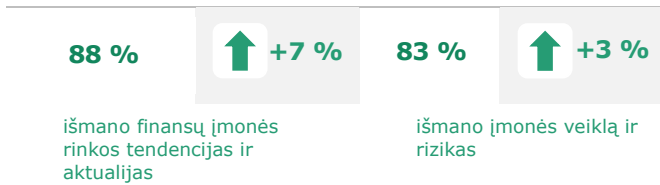

Absoliuti dauguma apklaustųjų atsakė, kad finansų rinkos priežiūros padaliniai tinkamai prižiūri jų įmonę. Šis vertinimas 3 proc. punktais yra geresnis nei 2018 m.

13 pav. Įmonę prižiūrinčių padalinių darbuotojų vertinimas

**JŪSŲ ĮMONĖ PRIŽIŪRINTYS
FINANSŲ RINKOS PRIEŽIŪROS
PADALINIŲ DARBUOTOJAI**

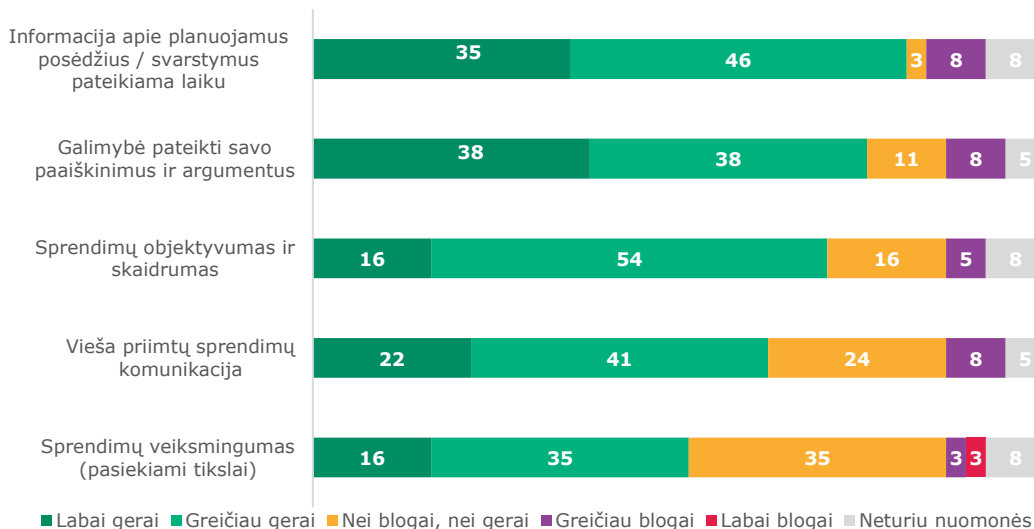
Teiravomės, ar, respondentų nuomone, finansų rinkos priežiūrą atliekantys darbuotojai išmano finansų įmonės rinkos tendencijas ir aktualijas bei įmonės veiklą ir rizikas. Respondentai šiuos teiginius įvertino atitinkamai 88 ir 83 proc., o tai yra 7 ir 3 proc. punktais geresnis rezultatas, palyginti su ankstesniu apklausos laikotarpiu.

Didesnio finansų įmonės rinkos tendencijų ir aktualijų išmanymo bei įmonės veiklos ir rizikų išmanymo pasigenda valdymo ir finansų maklerio įmonių atstovai – atitinkamai 12 ir 18 proc. su šiais teiginiais nesutinka.

Apklausos dalyvius kvietėme vertinti priežiūros padalinių priimamų sprendimų aspektus ir etapus. Palankiausiai vertinamas informacijos apie planuojamus posėdžius pateikimas laiku – 81 proc. (4 proc. p. geriau nei 2018 m.), o štai galimybė pateikti savo paaiškinimus ir argumentus – teigiamų vertinimų dalis sumenko nuo 79 proc. (2018 m.) iki 76 proc. (2021 m.). Sparčiausias teigiamas augimas fiksuotas vertinant sprendimų objektyvumą ir skaidrumą – 70 proc. respondentų šį aspektą įvertino kaip labai gerai ir greičiau gerai, o tai yra 14 proc. punktų geresnis vertinimas nei 2018 m. Beje, tai geriausiai respondentų įvertintas teiginys apie sprendimų priėmimo procesą.

14 pav. Sprendimų priėmimo procesas

Proc.

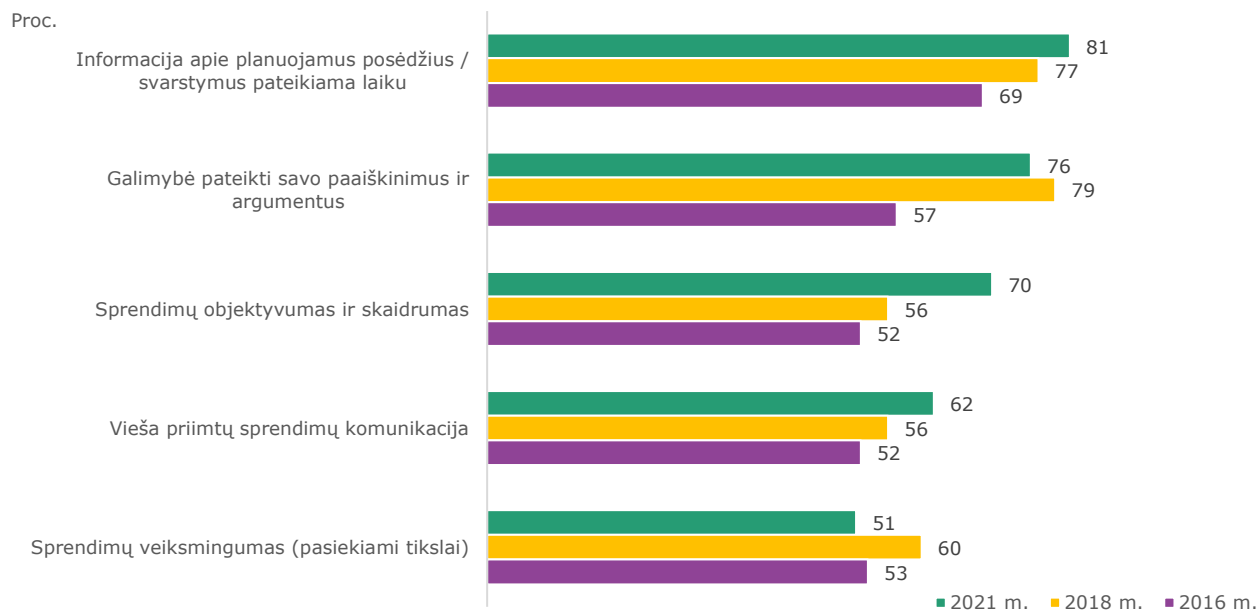

Palankiai respondentai vertino ir viešą komunikaciją apie priimtus sprendimus – 63 proc. apklaustųjų labai patenkinti ar greičiau patenkinti Lietuvos banko komunikacija apie finansų rinkų priežiūros srities sprendimus. Stebimas lėtas, bet vis palankesnis viešos komunikacijos vertinimas (pokytis – 5 proc. p., palyginti su 2018 m.). Teiravomės respondentų apie priimamų sprendimų veiksmingumą, t. y. ar priimamais sprendimais

pasiekiamas tikslas: šį aspektą apklausos dalyviai įvertino prasčiausiai – labai gerai ir greičiau gerai įvertino šiek tiek daugiau nei pusė visų apklausoje dalyvavusiųjų – 51 proc., o palyginti su 2018 m. atlikta apklausa, vertinimas suprastėjo 9 proc. punktais.

15 pav. Sprendimų priėmimo procesas

(trijų apklausų vertinimų rezultatų palyginimas)

III. TEISĖKŪROS PROCESO VERTINIMAS

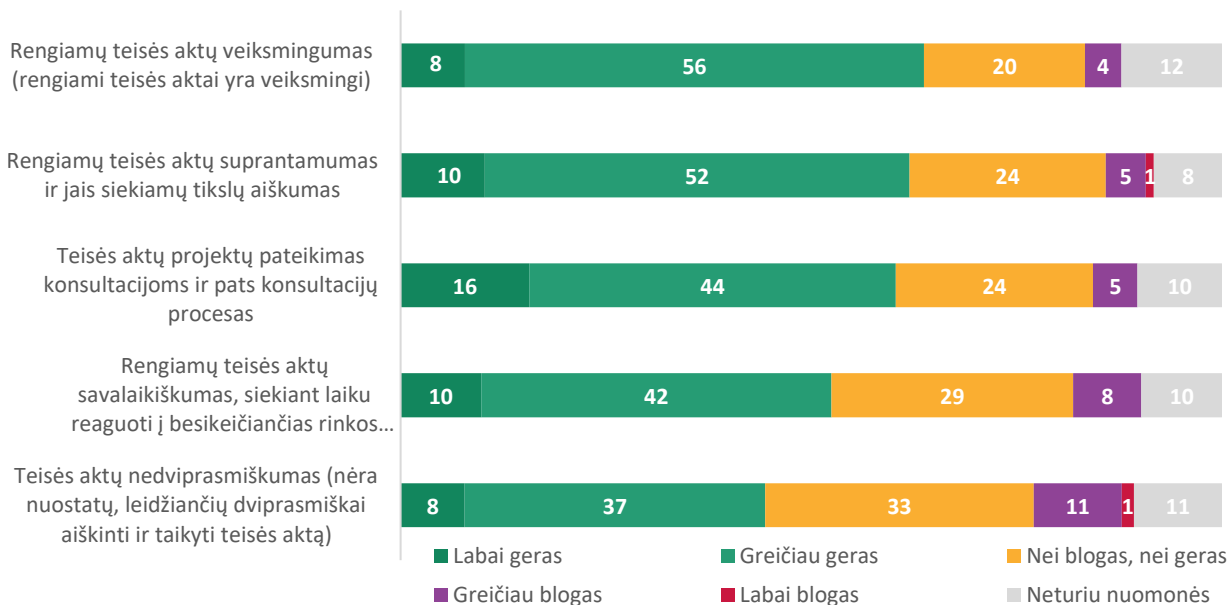
Respondentams buvo pasiūlyta vertinti tokius teisėkūros aspektus:

- teisės aktų suprantamumą ir jais siekiamų tikslų aiškumą;
- teisės aktų veiksmingumą (rengiami teisės aktai veiksmingi);
- teisės aktų priėmimą laiku, siekiant laiku reaguoti į besikeičiančias rinkos sąlygas;
- teisės aktų projektų pateikimą konsultacijoms ir patį konsultacijų procesą;
- teisės aktų nedviprasmiškumą (nėra nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą).

Be to, FRD klausėme, ką reikėtų keisti, kad teisės aktų projektų konsultacijų procesas būtų veiksmingesnis; teiravomės, ar Lietuvos banko kuriami vietiniai (nacionaliniai) teisės aktai, reglamentuojantys finansų rinkos priežiūrą, nesukuria perteklinės administracinės naštos jų atstovaujamai įmonei; ką reikėtų keisti ar gerinti Lietuvos banko kuriamų vietinių (nacionalinių) teisės aktų rengimo procese.

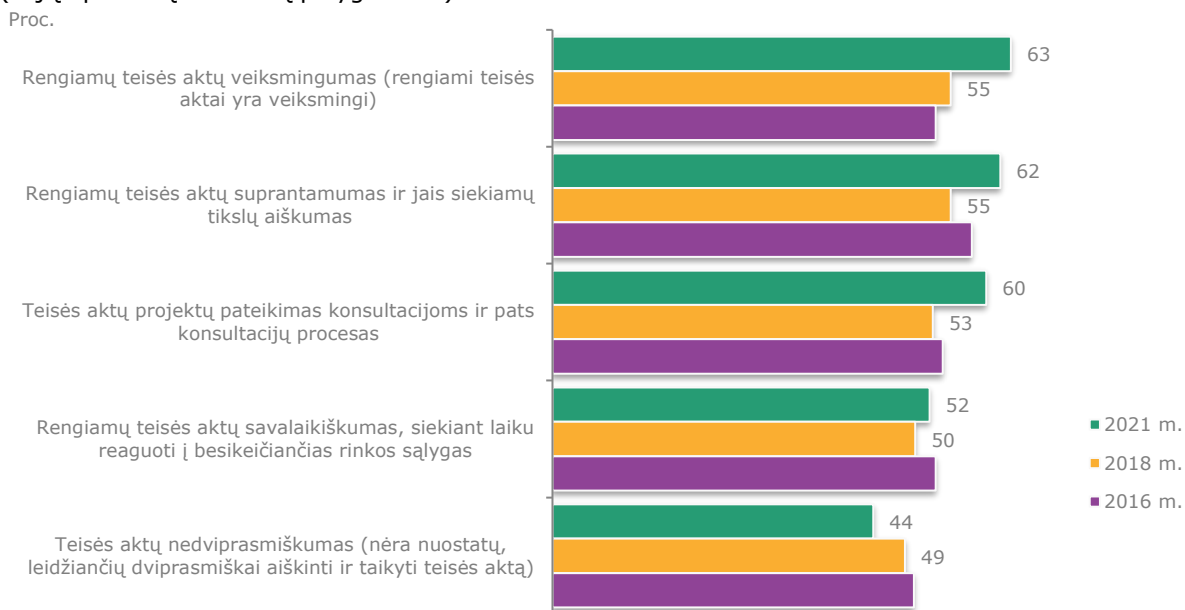
18 pav. Teisėkūros procesas

Proc.

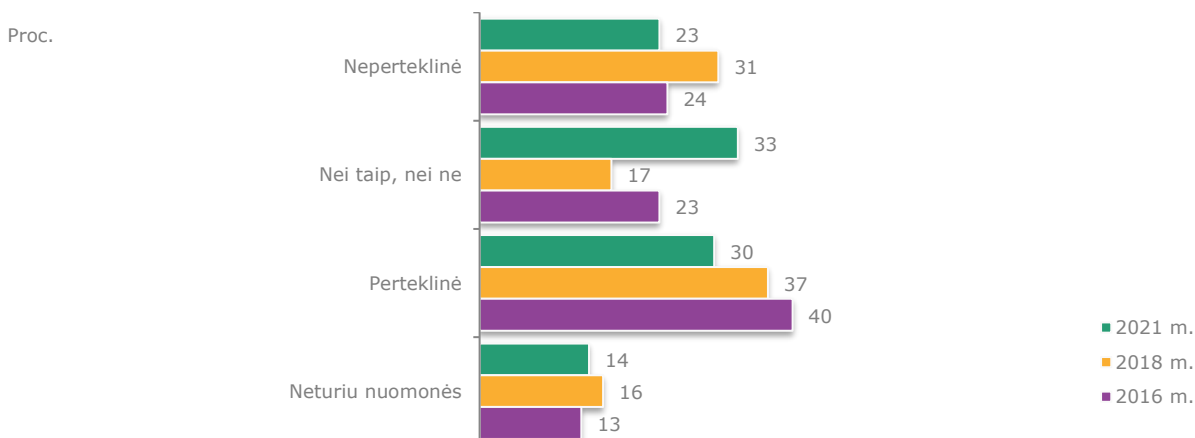
Pastebėtina, kad teisėkūros vertinimo rezultatai reikšmingai nepasikeitė nuo 2018 m. apklausos – beveik visi teiginiai įvertinti geriau nei ankstesniais metais. Pažymėtina, kad 2021 m. sumažėjo teigiamų vertinimų vertinant teisės aktų nedviprasmiškumą – labai gerai ar greičiau gerai šį teiginį įvertino 44 proc. respondentų, o tai 5 proc. punktais prastesnis vertinimas nei 2018 m.

19 pav. Teisėkūros procesas
(trijų apklausų rezultatų palyginimas)

Fiksuoti įdomesni respondentų vertinimų dėl teisėkūros proceso sukuriamos administracinės naštos pokyčiai (žr. 20 pav.). Kad administracinė našta yra visiškai neperteklinė ir greičiau neperteklinė sumažėjo 8 proc. punktais – iki 23 proc., taip pat sumažėjo ir respondentų, manančių, kad visgi nauji teisės aktai sukuria perteklinę administracinę naštą, skaičius iki 30 proc., arba 7 proc. punktais, palyginti su 2018 m. Labiausiai šią administracinę naštą jaučia bankų (38 %), mokėjimo ir elektroninių įstaigų (34 proc.) bei valdymo ir finansų maklerio įmonių atstovai (35 %). Vis dėlto džiugina tai, kad administracinės naštos kaip perteklinės vertinimas nuo 2016 m. kas dvejus metus nuosekliai gerėja, t. y. mažėja.

20 pav. Teisėkūros proceso sukuriama perteklinė administracinė našta

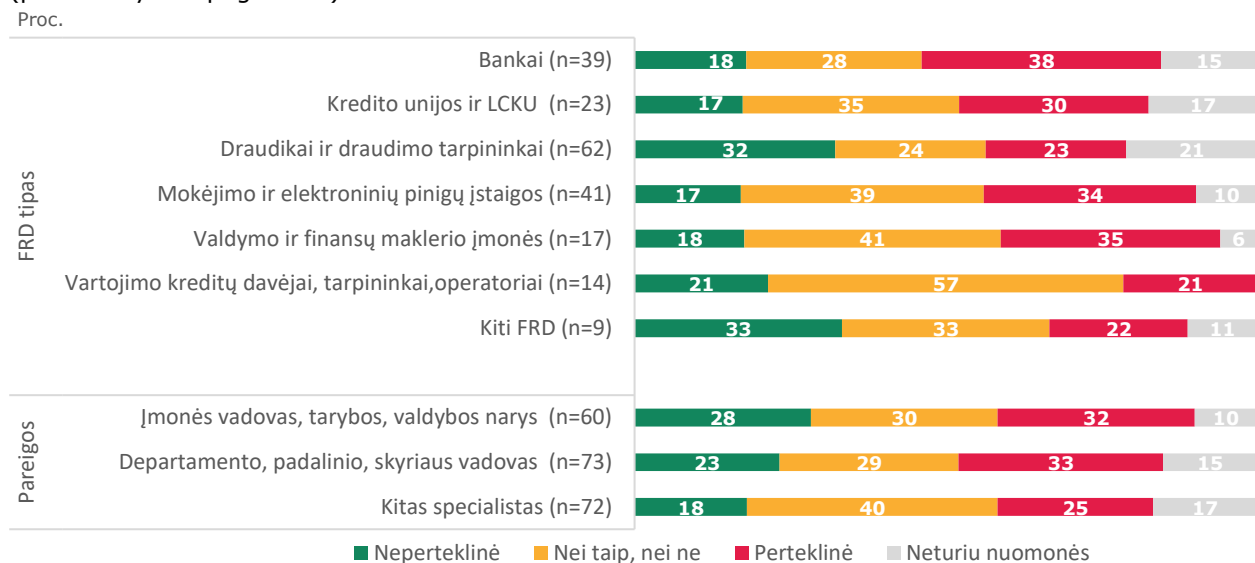

Palankiausiai teisės aktais sukuriama administracinę naštą vertina draudikai bei draudimo tarpininkai (32 %) ir kiti FRD (33 %).

Taip pat pastebėta tendencija, kad aukščiausios grandies ir vidurinės grandies vadovų vertinimai gana artimi ir beveik proporcingai pasiskirstę vertinant naštą kaip neperteklinę, nei perteklinę, nei neperteklinę bei perteklinę, o specialistai labiau linkę teisės aktais sukuriama administracinę naštą vertinti nuosaikiau, t. y. 40 proc. mano,

kad nauji teisės aktai nei labiau prisideda, nei neprisideda prie administracinės naštos sukūrimo. Apibendrinant galima teigti, kad FRD naujus teisės aktus labiau linkę vertinti kaip papildomą perteklinę administracinę našta.

21 pav. Teisėkūros proceso sukuriama perteklinė administracinė našta (pasiskirstymas pagal FRD)

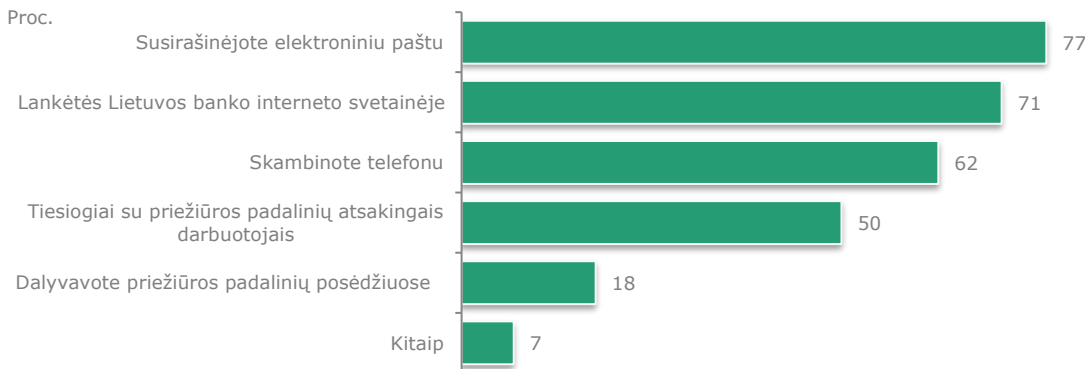
IV. KOMUNIKACIJOS VERTINIMAS

Respondentai vertino Lietuvos banko ir padalinių komunikacijos procesą ir teikė siūlymus, kaip šį procesą tobulinti, pagal atskiras priežiūros sritis (teisėkūros, sprendimų priėmimo ir pan.). Tyrimo metu siekėme įvertinti ir tokius komunikacijos su FRD aspektus:

- ar FRD patenkinti komunikacija su priežiūros padaliniais;
- kiek gerai vertinamos formalios ir neformalios konsultacijos, ar jos nėra prieštaringos;
- ar padalinių teikiami prašymai FRD nekuria perteklinės administracinės naštos.

Respondentai dažniausiai su padalinių atstovais bendravo (žr. 22 pav.) elektroniniu paštu (77 %), ieškojo jiems aktualios informacijos Lietuvos banko interneto svetainėje (71 %), skambino į Lietuvos banką (62 %).

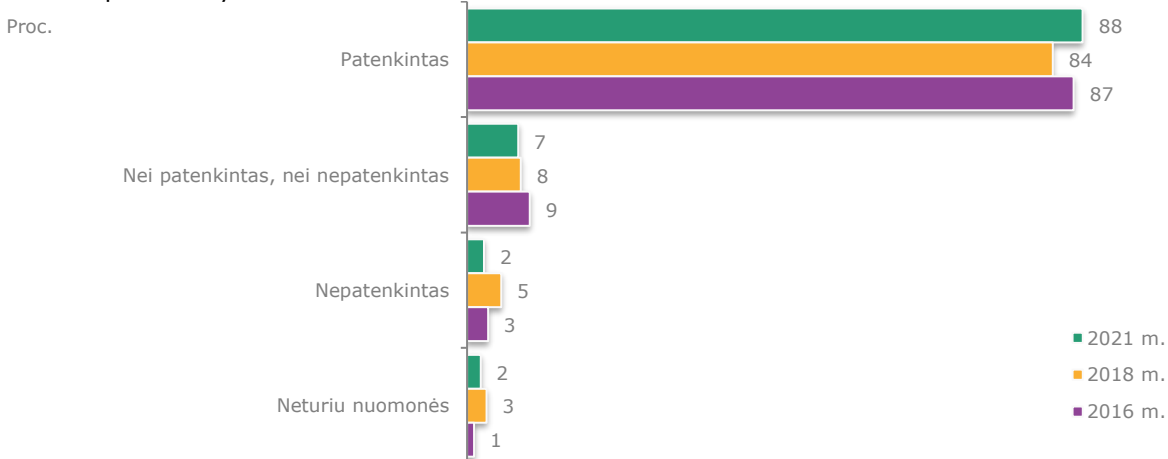
22 pav. Komunikacijos su priežiūros padaliniais formos

Vertinant bendrai, matyti, kad respondentai labai patenkinti bendravimo kokybe su finansų rinkos priežiūros padaliniais (žr. 23 pav.), patenkintų respondentų skaičius padidėjo 4 proc. punktais – iki 88 proc., o nepatenkintųjų patirtimi komunikuojant su priežiūros padaliniais dalis sumenko iki 2 proc., arba 3 proc. punktais, palyginti su 2018 m. apklausos rezultatais.

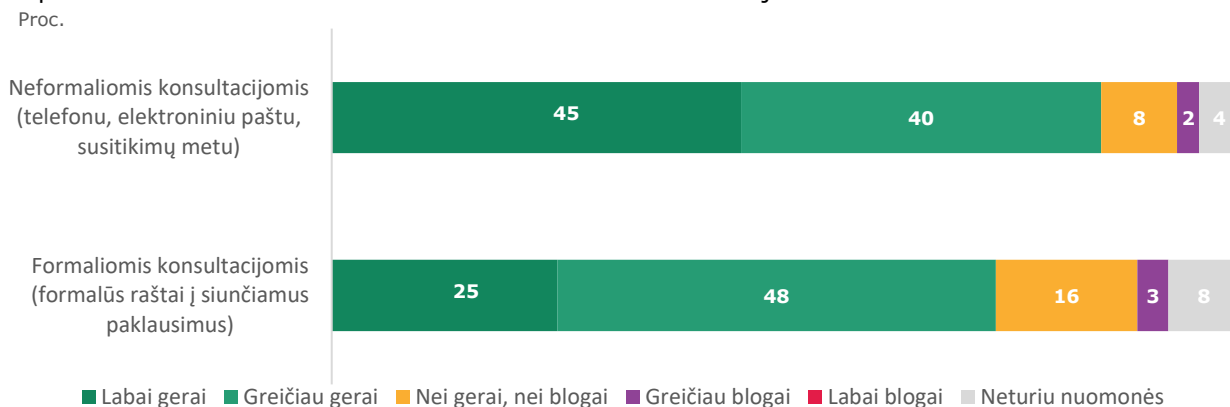
23 pav. Pasitenkinimas komunikacija su priežiūros padaliniais

Bendras pasiskirstymas

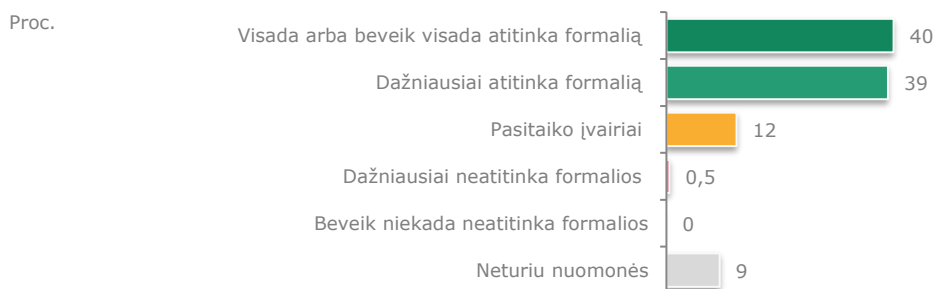
Labiausiai komunikacija patenkinti bankų bei draudikų ir draudimo tarpininkų atstovai – atitinkamai 100 ir 90 proc. respondentų. Mažiausiai patenkinti – valdymo ir finansų maklerio įmonių atstovai, jų teigiami atsiliepimai apie komunikaciją sudarė 71 proc.

24 pav. Pasitenkinimas formaliomis ir neformaliomis konsultacijomis

Kaip matyti iš 24 pav., FRD labiau patenkinti teikiamomis neformaliomis konsultacijomis (85 %) nei gaunamais oficialiais raštais į paklausimus (73 %). Abiem atvejais respondentų vertinimai buvo palankesni nei 2018 m. – atitinkamai 2 ir 6 proc. punktais.

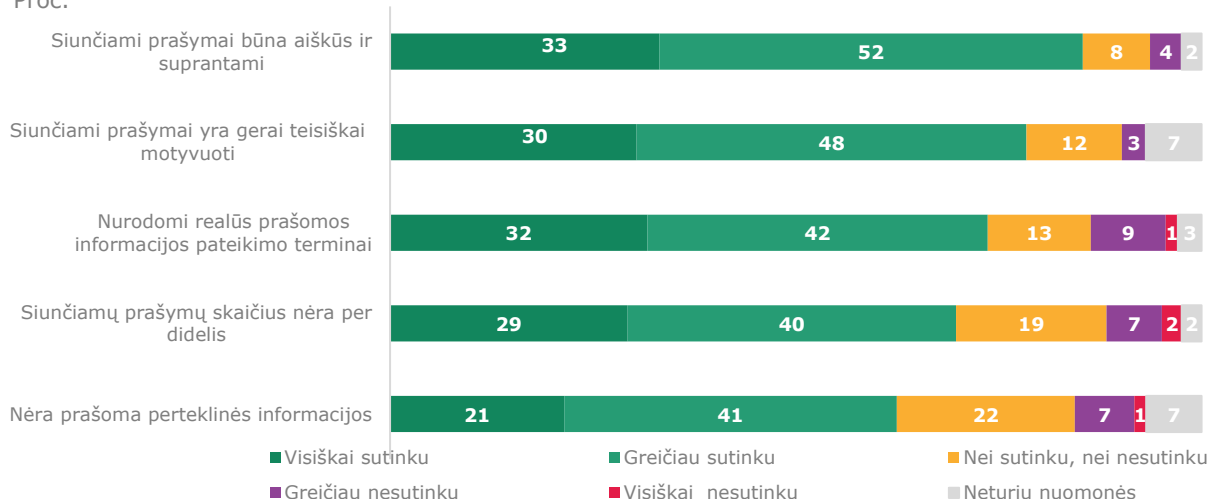
25 pav. Neformalių konsultacijų atitiktis formaliai pozicijai

79 proc. atvejų, respondentų nuomone, neformalios konsultacijos atitinka vėliau pateikiamą formalų atsakymą (6 proc. p. daugiau nei 2018 m.), tik 12 proc. atvejų respondentai nurodė, kad pasitaiko įvairių situacijų – šis vertinimas 3 proc. punktais pagerėjo.

26 pav. Siunčiamų prašymų FRD kokybė

Proc.

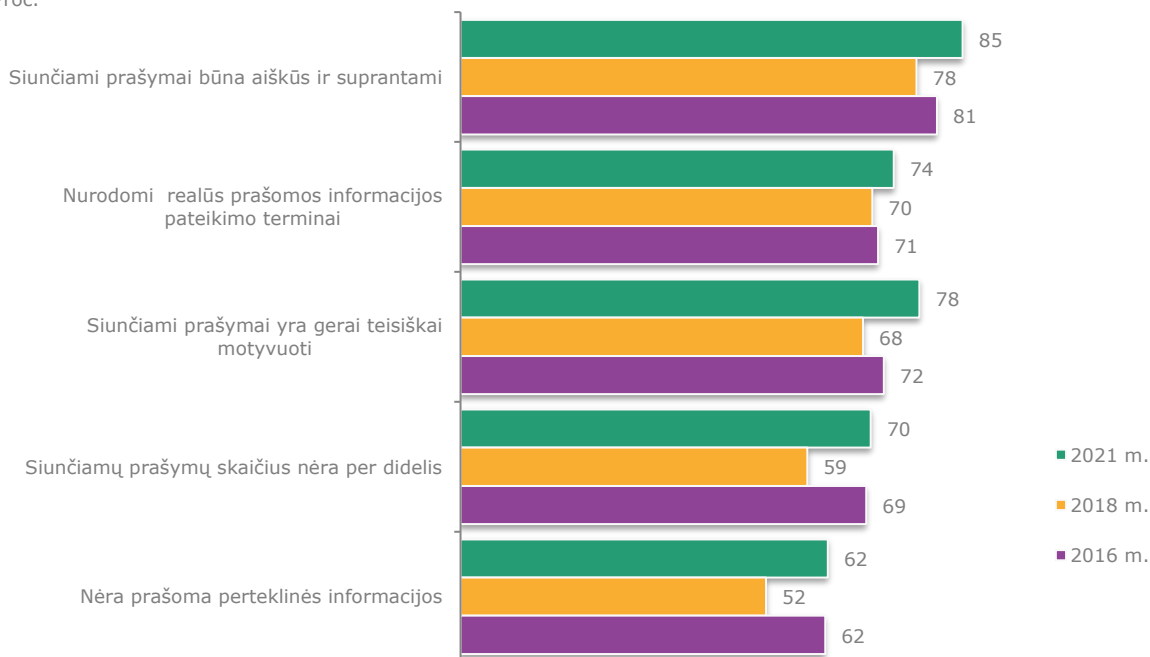
Pastaba: ar gaunama informacija neformaliųjų konsultacijų (žodžiu, elektroniniu paštu) metu atitinka vėliau padalinių pateikiamą formalią nuomonę (formaliuose raštuose).

Iš 26 pav. matyti, kad absoliuti dauguma respondentų (85 %) teigiamai (visiškai sutinku ir greičiau sutinku) arba neutraliai (8 %) vertina padalinių teikiamų prašymų aiškumą – tai palankiausias vertinimas. Be to, 78 proc. respondentų mano, kad siunčiami prašymai yra gerai teisiškai motyvuoti – tai vienas didžiausių teigiamų vertinimų pokyčių (10 proc. p.). Su teiginiu, kad siunčiamų prašymų skaičius nėra per didelis, sutiko 70 proc. respondentų, arba 11 proc. daugiau nei 2018 m.

27 pav. Siunčiamų prašymų FRD kokybė

(trijų apklausų rezultatų palyginimas)

Proc.

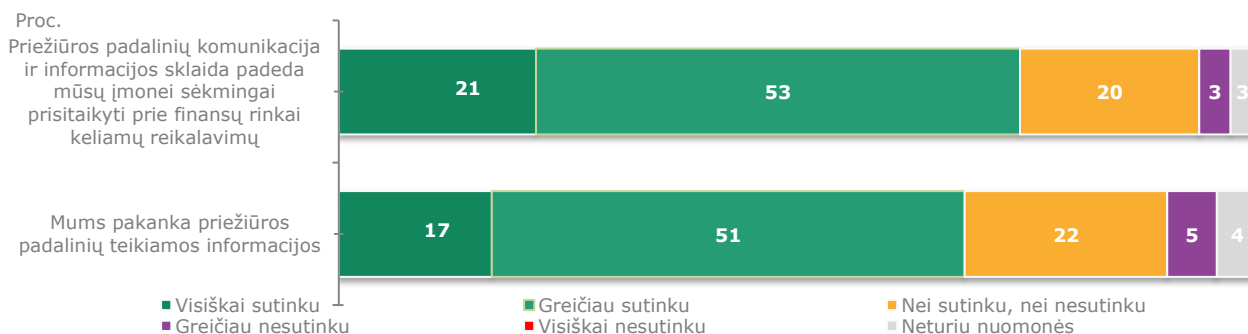

Palyginti su 2018 m. apklausa, siunčiamų prašymų FRD teigiamų vertinimų dalis visais aspektais padidėjo.

Mažiausiai teigiamai įvertintas teiginys, kad priežiūros padaliniai neprašo perteklinės informacijos – 62 proc. Su šiuo teiginiu labiausiai nesutiko valdymo ir finansų maklerio įmonių (18 %) bei mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų atstovai (10 %)

Respondentai pakankamai teigiamai įvertino padalinių komunikacijos naudą priežiūros procesui ir atskirų FRD kasdinei veiklai (žr. 28 pav.). Net 68 proc. respondentų pritarė, kad teikiamos informacijos pakanka, o 74 proc. jų manė, kad komunikacija ir informacijos sklaida padeda jų įmonei sėkmingai prisitaikyti prie finansų rinkai keliamų reikalavimų.

28 pav. Komunikacijos efektyvumas atliekant priežiūros funkcijas

Lietuvos banko priežiūros padaliniai, be tiesioginių formalųjų funkcijų (reguliavimo, priežiūros, licencijavimo), dar užsiima ir netiesiogine veikla – rengia ir pristato rinkos apžvalgas, rengia konsultacinius mokomouosius renginius ir aktualijų pristatymus. Prašėme FRD įvertinti šią veiklą. Labai gerai ir greičiau gerai veiklą vertina 65 proc. respondentų, o tai 1 proc. punktu geresnis rezultatas nei 2018 m. Nors neigiamų vertinimų sulaukta itin mažai – vos 2 proc., šiuos vertinimus daugiausia rinkosi valdymo ir finansų maklerio įmonių bei vartojimo kredito davėjų, tarpininkų ir tarpusavio skolinimo platformų operatorių atstovai – atitinkamai 6 ir 7 proc. atsakiusiųjų.

29 pav. Priežiūros padalinių netiesioginės veiklos vertinimas

PRIEDAS

Atkreipiame dėmesį, kad nuo 2020 m. lapkričio 2 d. Priežiūros tarnyba pakeitė pavadinimą į Finansų rinkos priežiūros tarnybą¹. Toliau apklausoje bus vartojamas naujasis tarnybos pavadinimas, o apklausos metu vertinamas 2019–2020 m. laikotarpis.

A1. Ar dažnai Jums asmeniškai tenka turėti reikalų su Lietuvos banko Finansų rinkos priežiūros tarnyba (FRPT)?

1. Bent kartą per mėnesį ir dažniau
2. Maždaug kartą per 3 mėnesius
3. Maždaug kartą per 4–6 mėnesius
4. Maždaug kartą per 7–12 mėnesių
5. Rečiau (baigti apklausą)

Bendras vertinimas

Iš pradžių prašome Jūsų įvertinti bendresnius FRPT veiklos aspektus.

B1. Įvertinkite, ar apskritai esate patenkintas FRPT veikla? (vienas atsakymas)

Labai nepatenkintas	Greičiau nepatenkintas	Nei patenkintas, nei nepatenkintas	Greičiau patenkintas	Labai patenkintas	Neturiu nuomonės
1	2	3	4	5	9

B2. Ar veiksmingai FRPT vykdo Lietuvos finansų rinkos priežiūrą? (vienas atsakymas)

Visiškai neveiksmingai	Greičiau neveiksmingai	Nei veiksmingai, nei neveiksmingai	Greičiau veiksmingai	Labai veiksmingai	Neturiu nuomonės
1	2	3	4	5	9

[Klausti, jei B2 klausime pažymėti atsakymai 1 arba 2]

B2.2. Kodėl manote, kad FRPT atliekama priežiūra yra vykdoma neveiksmingai? (atviras klausimas)

B3. Jūsų nuomone, ar per paskutinius dvejus metus FRPT veikla, kuria ji įgyvendina savo misiją, pagerėjo, nepakito ar pablogėjo? (vienas atsakymas)

¹ Nuo 2021 m. lapkričio 1 d. Lietuvos banko Finansų rinkos priežiūros tarnybos struktūrinis padalinys panaikintas, dabar - Teisės ir licencijavimo, Bankų ir draudimo priežiūros, Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūros departamentai.

Lietuvos banko FRPT misija – prižiūrint finansų rinką siekti, kad ji veiktų patikimai ir efektyviai, darniai vystytusi, FRD elgtusi atsakingai, o vartotojai priimtų racionalius finansinius sprendimus.

Labai pablogėjo	Šiek tiek pablogėjo	Nepakito	Šiek tiek pagerėjo	Labai pagerėjo	Neturiu nuomonės
1	2	3	4	5	9

B4. Įvertinkite, ar gerai FRPT, įgyvendindama savo misiją, prisideda prie šių bendrų visuomenės tikslų?

	Labai blogai	Greičiau blogai	Nei gerai, ne blogai	Greičiau gerai	Labai gerai	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Patikimo ir efektyvaus finansų rinkos veikimo						
2. Darnios finansų rinkos plėtros						
3. Atsakingo FRD elgesio						
4. Racionalių vartotojų finansinių sprendimų						

B4.1. FRPT siekia sukurti ir palaikyti palankią aplinką skatinančią konkurenciją bei pažangias inovacijas finansų srityje, ir veikti kaip finansų sektoriaus partneris. Kaip Jūs vertinate šių iniciatyvų įgyvendinimą?

	Labai blogai	Greičiau blogai	Nei gerai, ne blogai	Greičiau gerai	Labai gerai	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Partnerystės su esamais FRD stiprinimas						
2. Pažangių inovacijų finansų rinkoje skatinimas ir diegimas						
3. Konkurencijos finansų rinkoje skatinimas mažinant įėjimo į rinką ir veikimo joje barjerus						

B5. Kalbant apie atskiras FRPT veiklos sritis, įvertinkite, ar tinkamai yra vykdomos šios FRPT funkcijos?

	Visiškai netinkamai	Greičiau netinkamai	Nei tinkamai, nei netinkamai	Greičiau tinkamai	Labai tinkamai	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Teisėkūra / reguliavimas						
2. Licencijavimas						
3. Riziką ribojanti priežiūra						
4. Finansinių paslaugų ir rinkų priežiūra						
5. Inspektavimų ir tyrimų						
6. Ginčų ir skundų nagrinėjimas						

[Jei B5.2=1–2] **B5a.2.** Kodėl manote, kad FRPT atliekamas licencijavimas yra vykdomas netinkamai?

[Jei B5.5=1–2] **B5a.5.** Kodėl manote, kad inspektavimai ir tyrimai atliekami netinkamai?

[Jei B5.6=1–2] **B5a.6.** Kodėl manote, kad ginčų ir skundų nagrinėjimas yra vykdomas netinkamai?

SKAIDRUMAS

Toliau užduosime keletą klausimų apie FRPT vykdomos veiklos skaidrumą.

S1. Kaip manote, ar bendraujant su FRPT per paskutinius 12 mėnesių Jums teko susidurti ar pastebėti situaciją, kuri atrodė kaip galimai korupcinė?

Taip (jei pažymėjote, pildykite S2)

Ne

S2. Ar pranešėte apie galimai korupcinį atvejį atsakingoms institucijoms?

Taip

Ne (jei pažymėjote, pildykite S3 punktą)

S3. Nurodykite priežastį, dėl kurios nepranešėte (galite pažymėti keletą atsakymų):

1. Nežinojau, kur pranešti

2. Nemačiau prasmės pranešti, nes su tuo susijusių asmenų vis tiek niekas nenubaustų

3. Tie, kas praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai
4. Visi žino apie tuos atvejus, bet niekas nepraneša
5. Atvejis toks nereikšmingas, kad apie jį nėra prasmės pranešti
6. Nenorėjau nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių
7. Nebuvau įsitikinęs, kad tai – korupcinis atvejis

S4. Ar Jums žinoma atvejų, kai per paskutinius 12 mėnesių FRPT darbuotojui buvo duotas neteisėtas atlygis ar dovana (pvz., už suteiktas paslaugas ar priimtą sprendimą)?

Taip

Ne

S5. Ar Jums žinoma atvejų, kai siekiama daryti įtaką teisėkūrai FRPT veiklos srityje?

Taip

Ne

PRIEŽIŪRA

Toliau užduosime kelis klausimus apie FRPT vykdomą priežiūrą.

P1. Vertindami FRPT vykdomą priežiūros funkciją, nurodykite, ar sutinkate su toliau pateiktais teiginiais?

	Visiškai nesutinku	Greičiau nesutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Greičiau sutinku	Visiškai sutinku	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. FRPT vykdo rizika pagrįstą priežiūrą (daugiau dėmesio skiriama sistemškai svarbioms ir rizikingesnėms sritims)						
2. FRPT vykdo į ateitį orientuotą priežiūrą (labiau iniciatyvi ir prevenciška, nei tik reaguojanti į pasekmes)						
3. FRPT veikla orientuota į tikslų ir rezultatų pasiekimą						
4. FRPT veikla yra nuosekli ir prognozuojama						
5. FRPT efektyviai bendradarbiauja su kitomis Lietuvos ir užsienio institucijomis						

P2. Vertinant apskritai, ar FRPT tinkamai prižiūri Jūsų įmonę?

Visiškai netinkamai	Greičiau netinkamai	Nei taip, nei ne	Greičiau tinkamai	Labai tinkamai	Neturiu nuomonės
1	2	3	4	5	9

P3. Prašome įvertinti Jūsų įmonę prižiūrinčius tarnybos darbuotojus šiais aspektais

	Labai blogas	Greičiau blogas	Nei blogas, nei geras	Greičiau geras	Labai geras	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Finansų rinkos, kurioje dirba Jūsų įmonė, tendencijų ir aktualijų išmanymas						
2. Jūsų įmonės veiklos ir rizikų išmanymas						

Toliau keletas klausimų apie FRPT sprendimų priėmimo proceso kokybę.

P4. Ar per paskutinius 12 mėnesių Lietuvos bankas Jūsų įmonėje?

	Taip	Ne	Nežinau
	1	2	9
1. Taikė poveikio priemones			
2. Atliko inspektavimą			

[Jei P4.1=2-9 ir P4.2=2-9, pereiti prie T1]

[Jei P4.1=1] **P5.1.** Vertindami taikytą poveikio priemonę, nurodykite, ar sutinkate su toliau pateiktais teiginiais?

	Visiškai nesutinku	Greičiau nesutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Greičiau sutinku	Visiškai sutinku	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Įvertinant viską, poveikio priemonė buvo pritaikyta tinkamai						
2. Priemonės taikymo motyvai ir teisinis pagrindas buvo aiškūs ir argumentuoti						

(P5A klausama, jei P5.1.1 = 1-3)

P5A. Nurodykite, kodėl poveikio priemonė, Jūsų nuomone, buvo pritaikyta netinkamai (atviras atsakymas)?

P5.2. Kaip Jūs vertinate šiuos FRPT sprendimų priėmimo aspektus?

	Labai blogai	Greičiau blogai	Nei blogai, nei gerai	Greičiau gerai	Labai gerai	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Informacija apie planuojamus posėdžius / svarstymus pateikiama laiku						
2. Galimybė pateikti savo paaiškinimus ir argumentus						
Sprendimų objektyvumas ir skaidrumas						
Sprendimų veiksmingumas (pasiekiami tikslai)						
5. Vieša priimtų sprendimų komunikacija						

P6. Jūsų nuomone, ar FRD pateikiami argumentai ir paaiškinimai yra tinkamai įvertinami šiuose sprendimų priėmimo etapuose?

	Visiškai netinkamai	Greičiau netinkamai	Nei tinkamai, nei netinkamai	Greičiau tinkamai	Labai tinkamai	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Iki posėdžio						
2. Lietuvos banko valdybos posėdžio metu						
3. FRPT komiteto posėdžio metu						

TEISĖKŪRA

Toliau užduosime kelis klausimus apie teisėkūros sritį.

T1. Prašome įvertinti toliau pateiktus aspektus

	Labai blogas	Greičiau blogas	Nei blogas, nei geras	Greičiau geras	Labai geras	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Rengiamų teisės aktų suprantamumas ir jais siekiamų tikslų aiškumas						
2. Rengiamų teisės aktų veiksmingumas (rengiami teisės aktai yra veiksmingi)						
3. Rengiamų teisės aktų savalaikiškumas, siekiant laiku reaguoti į besikeičiančias rinkos sąlygas						
4. Teisės aktų projektų pateikimas konsultacijoms ir pats konsultacijų procesas						
5. Teisės aktų nedviprasmiškumas (nėra						

nuostatų, leidžiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą)						
--	--	--	--	--	--	--

[Klausti, jei pažymėti 1–3 atsakymai į T1.4 klausimą]

T1A. Ką, Jūsų manymu, reikėtų keisti, kad konsultacijų dėl teisės aktų projektų procesas būtų efektyvesnis? (atviras klausimas)

T2. Jūsų nuomone, ar Lietuvos banko kuriami vietiniai (nacionaliniai) teisės aktai, reglamentuojantys finansų rinkos priežiūrą, sukuria perteklinę administracinę naštą Jūsų įmonei?

PASTABA. Vertinkite tik vietinius teisės aktus ir Europos Sąjungos (ES) reglamentuose daromas nacionalines išimtis, privalomųjų ES teisės aktų nevertinkite.

Visiškai neperteklinė				Labai perteklinė	Neturiu nuomonės
1	2	3	4	5	9

[Klausti,

jei pažymėti 2–5 atsakymai į T2 klausimą]

T2A. Jūsų nuomone, kurie iš vietinių teisės aktų reikalavimų yra pertekliniai, nepagrįsti arba neproporcingi? (atviras klausimas)

T3. Jūsų manymu, ką reikėtų keisti ar gerinti Lietuvos bankui kuriant vietinius (nacionalinius) teisės aktus? (atviras klausimas)

KOMUNIKACIJA

Toliau keletas klausimų apie tai, kaip FRPT bendrauja ir komunikuoja su FRD.

K1. Ar per paskutinius 12 mėnesių Jūs asmeniškai bendravote su Lietuvos banko FRPT kuriais nors iš šių būdų? Nurodykite, kuriais iš šių būdų Jūs bendravote (galimi keli atsakymai):

1. Tiesiogiai su FRPT atsakingais darbuotojais.
2. Dalyvavote FRPT posėdžiuose.
2. Susirašinėjote elektroniniu paštu.
3. Skambinote telefonu.
4. Lankėtės Lietuvos banko interneto svetainėje.
5. Kitaip (nurodykite): _____

K2. Ar Jūs esate patenkinti tuo, kaip FRPT darbuotojai bendrauja su Jūsų įmone? (vienas atsakymas)

Labai nepatenkintas	Greičiau nepatenkintas	Nei patenkintas, nei nepatenkintas	Greičiau patenkintas	Labai patenkintas	Neturiu nuomonės
1	2	3	4	5	9

[Klausti, jei pažymėti 1–3 atsakymai į K2 klausimą]

K2A. Kodėl ir kokiais bendravimo su FRPT darbuotojais aspektais Jūs esate nepatenkintas? (atviras klausimas)

K3. Kaip Jūs vertinate FRPT teikiamas formalias ir neformalias konsultacijas, pateikiamas nuomones, atsakymus?

	Labai blogai	Greičiau blogai	Nei gerai, nei blogai	Greičiau gerai	Labai gerai	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Formalias konsultacijas (formalus atsakymai raštu į siunčiamus paklausimus)						
2. Neformalias konsultacijas (telefonu, elektroniniu paštu, susitikimų metu)						

K4. Kokia Jūsų patirtis – ar gaunama informacija neformalių konsultacijų (žodinių, elektroniniu paštu) metu atitinka vėliau FRPT pateikiamą formalią nuomonę (formaliuose raštuose)?

Beveik niekada neatitinka formalios	Dažniausiai neatitinka formalios	Pasitaiko įvairiai	Dažniausiai atitinka formalią	Visada arba beveik visada atitinka formalią	Neturiu nuomonės
1	2	3	4	5	9

K5. FRPT, atlikdama savo funkcijas, prižiūrimoms įmonėms siunčia prašymus pateikti informaciją ar dokumentus apie jų veiklą. Nurodykite, ar Jūs sutinkate su šiais teiginiais?

	Visiškai nesutinku	Greičiau nesutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Greičiau sutinku	Visiškai sutinku	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. Siunčiami prašymai yra gerai teisiškai motyvuoti						
2. Siunčiami prašymai būna aiškūs ir suprantami						
3. Nurodomi realūs prašomos informacijos pateikimo terminai						
4. Siunčiamų prašymų skaičius nėra per didelis						
5. Nėra prašoma perteklinės informacijos						

K6. Prašome įvertinti, ar Jūs sutinkate su šiais teiginiais apie FRPT komunikaciją ir informacijos sklaidą apskritai?

	Visiškai nesutinku	Greičiau nesutinku	Nei sutinku, nei nesutinku	Greičiau sutinku	Visiškai sutinku	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
1. FRPT komunikacija ir informacijos sklaida padeda mūsų įmonei sėkmingai prisitaikyti prie finansų rinkai keliamų reikalavimų						
2. Mums pakanka FRPT teikiamos informacijos						

[Klausti, jei pažymėti 1–3 atsakymai į K6 klausimą]

K6A. Kokios informacijos, susijusios su FRPT veikla, Jūs pasigendate? (atviras klausimas)

K7. Lietuvos banko Finansų rinkos priežiūros tarnyba, be tiesioginių formaliųjų funkcijų (reguliavimo, priežiūros licencijavimo, inspektavimo, poveikio priemonių taikymo), dar užsiima ir papildoma netiesiogine veikla – **konsultuoja naujus FRD prieš išduodama licencijas ar keisdama jų apimtį, padeda FRD priimti reikiamus sprendimus vykdant veiklą, rengia ir pristato rinkos apžvalgas, rengia konsultacinius mokomuosius renginius ir aktualijų pristatymus.**

Kaip Jūs vertinate šią papildomą netiesioginę FRPT veiklą? (vienas atsakymas)

	Labai blogai	Greičiau blogai	Nei blogai, nei gerai	Greičiau gerai	Labai gerai	Neturiu nuomonės
	1	2	3	4	5	9
Rinkos apžvalgos, neformalios konsultacijos, pagalba priimant sprendimus						
Konsultacijos prieš išduodant licenciją, programa „Newcomer“						

[Klausti, jei pažymėti 1–3 atsakymai į K7 klausimą]

K7A. Kokių trūkumų Jūs matote šiose netiesioginėse FRPT veiklos srityse? (atviras klausimas)

PABAIGA. Norime pasiteirauti, ką, Jūsų nuomone, reikėtų pagerinti FRPT veikloje, kad finansų rinkos priežiūra taptų veiksmingesnė (kokių FRPT veiklos pokyčių tikėtės)?

Demografiniai klausimai

D1. Nurodykite, kokiai Lietuvos banko prižiūrimų įmonių grupei atstovaujate?

1. Bankai
2. Kredito unijos ir LCKU
3. Draudikai ir draudimo tarpininkai
4. Mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigos
5. Valdymo ir finansų maklerio įmonės
6. Vartojimo kreditų davėjai, tarpininkai, tarpusavio skolinimo platformų operatoriai
7. Kiti FRD

D2. Jūsų pareigos?

1. Įmonės vadovas, tarybos, valdybos narys
2. Departamento / padalinio / skyriaus vadovas
3. Kita